

INTERJÚ FOGARASI JUDITTAL

I. A foglalkozás rövid összefoglalása

A foglalkozás célja, hogy elmélyítse és új nézőpontba helyezze az 1956-os forradalomról és szabadságharcról tanultakat, illetve különféle etikai problémákat is megvitathassanak a tanulók. Feldolgozását elsősorban 12. évfolyamon ajánljuk, különös tekintettel fakultációs (esetleg szakköri vagy érettségi előkészítő) csoport számára, ahol például az emelt szintű történelem érettségi egyik kulcskompetenciája, a kritikai érzék és a történelmi eseménnyel kapcsolatos több nézőpontú megközelítés elvárás. A témakör lehetőséget ad az érvelő vitára is, így a történelemóra mellett etikaórán is alkalmazható.

Elsősorban **összefoglaló, ismétlő-rendszerező órának** ideális.

Nevelési célok: A tanuló felismeri, hogy amikor egy esemény bekövetkezett az okait kutatjuk, nemcsak azt a kérdést kell feltenni magunknak, hogy miért következett be az esemény, hanem azt is, hogy miért nem valami más történt helyette. Átlátja, hogy nehéz történelmi helyzetben az emberek nézeteit, döntéseit és cselekedeteit élethelyzetük miként befolyásolja.

Megismeri és átérzi a forradalom és szabadságharc hőseinek és áldozatainak a sorsát, szolidáris velük.

Képes felhasználni különböző visszaemlékezők adatközléseit, kiszűrve azok szubjektív elemeit, objektív történelmi kép kialakítása céljából az adott korról.

Kerettantervi fogalmak, nevek, topográfiai és kronológiai adatok:

Forradalom (és ellenforradalom), propaganda, Rákosi-rendszer, Kádár-rendszer, Magyar Dolgozók Pártja (MDP), belügyminisztérium, népköztársaság, ÁVH, besúgó hálózat, egypártrendszer, pártállam, reakció, intervenció.

Mindszenty József, Rákosi Mátyás, Kádár János, Nagy Imre.

Az 1956-os forradalom főbb fővárosi helyszínei: 1945, 1956. október 23., 1956. november 4.

Az óraelem felhasználásának vázaltos összefoglalása:

- Órát megelőző házi feladat (a videó megtekintése)
- Órai ellenőrzés, majd a filmes interjú irányított kérdések általi frontális megbeszélése, vita generálása, majd az elhangzottak összegzése.
- Házi feladat (egyéni vagy csoportos munkában)

A tananyagegységet **szóbeli értékelés zárja**, ám ha gondoljuk, az otthon elkészített **szorgalmi feladatokra érdemjegyet adhatunk**.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

II. Az óra előkészítése

Házi feladat az órát megelőzően: tekintsek meg a Fogarasi Judittal készült interjút.

A házi feladat elvégzését ellenőrizhetjük az óra elején röviden például az alábbi villámkérdésekkel. (A zárójelben egy lehetséges megoldást is megadtunk.)

Hány éves volt Fogarasi Judit, amikor átélte az 1956-os forradalmat? *(Nyolc éves volt.)*

Hol dolgozott az interjúalany édesapja 1956-ban? *(A Belügyminisztériumban az útlevélosztályon)*

Miért utálta meg a forradalom napjaiban Fogarasi Judit a szilvalekvárt? *(Mert azokban a napokban vagy szilvalekváros kenyeret ettek, vagy szilvalekváros tésztát – néha ugyan volt paprikás krumpli.)*

Miért jártak sokan 1956-ban lódenkabátban és lila színű bakancsban? *(Mert azt lehetett kapni az áruházban.)*

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

III. Órai munka – az óra menete

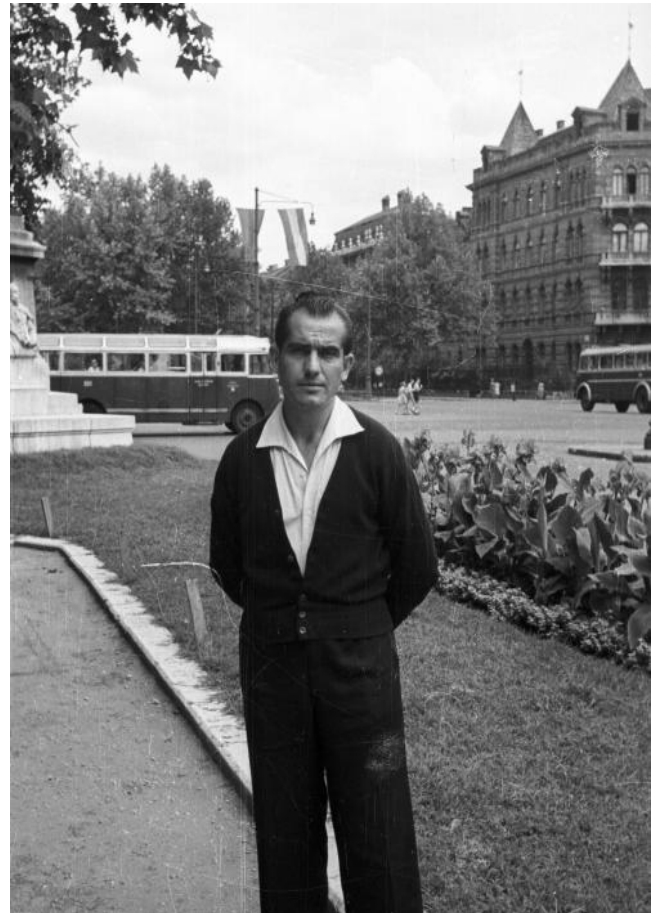
Azonosítsátok az interjúban is említett helyszíneket! (Képek forrása: Fortepan) (2 perc)

A

B)

C)

D)

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

(Hősök tere – 1956-osok tere **A**, Oktogon **B**; Kodály körönd **C**; Andrassy út, az akkori szovjet nagykövetség környéke **D**)

Az órán elsősorban a megélt történelemmel, az eseményekhez kapcsolódó személyes nézőponttal foglalkozunk.

Rávezető kérdések lehetnek: (5 perc)

Milyen emlékeket őrzöl szívesen a gyermekkorodból?

Melyek azok a helyek, amelyek különösen kedvesek a gyermekkorodból?

Vizsgáljátok meg az alábbi oldal segítségével, hogyan változott meg Budapest utcaképe az 1956-os forradalom alatt és után! Melyek a negatív, melyek a pozitív változások? Figyeljétek meg az apró részleteket is! (<http://abcug.hu/1956-helyszinei-akkor-es-most/>)

A konkrét interjúhoz kapcsolódóan: (25 perc) – frontális munkatanulói interakcióval

Milyen eseményeket beszél el Fogarasi Judit 1956-ról? Melyek azok az események, amelyek traumatikus emlékként őrződtek meg számára? (Az első halott ember látványa, az édesapjának a letartóztatása, a romos város látványa.)

Hogyan gondolkodott Fogarasi Judit édesapja a második világháború után történelekről, majd az ötvenes és hatvanas évekről, illetve 1956-ról? Az interjúalany saját meglátása szerint mi alakította az édesapja gondolkodásmódját?

Miért nagyon sajátos az, ahogyan Fogarasi Judit beszél 1956-ról? Hogyan látta azokat az embereket, akik a lakásukon letartóztatták az édesapját? Milyen a szóhasználata, amikor róluk beszél, mely cselekedeteiket emeli ki?

Mondjanak a gyerekek egy-egy mondatot, mely hűen tükrözné, ki hogyan reagált Budapesten az 1956. november 4-ei szovjet intervenciókor a forradalom bukására! Belehelyezkedhetnek az interjúban szereplő személyek (Fogarasi Judit, az édesapja vagy az édesapját szállító sofőr stb.), történelmi személyek (Kádár János, Nagy Imre, Mindszenty József stb.) vagy tipikus 1956-os alakok (a Corvin-közből harcoló „pesti srác”, kórházi dolgozó, az ítéletre váró ÁVH-s, foglyul ejtett szovjet katona) bőrébe!

Vitassa meg az osztály, vajon létrejöhet-e az 1956-os forradalom kapcsán széleskörű nemzeti konszenzus az események megítélését illetően! Mely tényezők nehezítik egy történelmi esemény megítélésakor az elfogulatlan értékítéletet! Ki tud jobban megérteni egy történelmi eseményt: aki részese volt annak, vagy aki kívülről vizsgálja azt? (Pl. egy 1956-ban még meg sem született, ma a forradalmat kutató történész.)

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

IV. Házi feladat

- A)** Nézzenek utána az internet segítségével, hogy az Oktogon és az Andrássy út sarkán áll-e még a Fogarasi Judit által említett Szabó Ervin Könyvtár! Több forrásból is erősítsék meg válaszukat! *(Pl. az fszek.hu vagy a google view segítheti őket ebben, de más kreatív ötlettel is előállhatnak.)*
- B)** Nézzenek utána a diákok, hogy hívták 1956-ban az Andrássy utat! Milyen névváltozáson esett át a szóban forgó utca a történelem során? Mit tükröznek ezek az elnevezések! *Szorgalmi feladat elsősorban budapesti diákoknak: készítsenek térképes ábrázolást, melyen minél több fővárosi utca névváltoztatását feltüntetik 1945 és 1990 között!*
- C)** Keressenek a Fortepan oldalon (<http://fortepan.hu/>) vagy 1956-os fotóadatbázisban (<http://1956.osaarchivum.org/items/browse>) olyan képeket, melyeken romos épületek láthatók 1956-ban – a <http://abcug.hu/1956-helyszinei-akkor-es-most/> oldalhoz hasonlóan! Ha van kedvük, készítsenek ezeken a helyszíneken mai felvételeket (esetleg használják a google view alkalmazást), majd helyezték a régi és a mai képeket egymás mellé. Mutassák be az elkészült gyűjteményt osztálytársaiknak!